

[Hartvig Frisch.]

Forenede Rigsdag. Det er de to første Stykker.

Jeg vil lige tilføje vedrørende Stk. 1, at der dér er bygget om paa Paragraffen, saaledes at der, efter at der er nævnt hele den Række Lovforslag, der fremsættes af Regeringen for Den Forenede Rigsdag, tilføjes: „alt for saa vidt de paagældende Forslag fremsættes af Regeringen“. Med andre Ord, det er ikke udelukket, at der fra privat Side, som det hedder, fra enkelte kan stilles Forslag af lignende Art, men i saa Tilfælde stilles de for et af de to Ting. Alle andre Forslag forelægges for et af de to Ting.

Der er i Motiverne gjort nogle Bemærkninger om Brugen af de to Ord „fremsætte“ og „forelægge“. Jeg har ikke tidligere været inde i disse Mysterier, nu er jeg blevet klar over, at Terminologien, naar den skal være helt rigtig, er den, at naar Regeringen kommer med et Lovforslag, *fremsættes* Lovforslaget, men naar det sker fra privat Side, saa *forelægges* det. Naar der f. Eks. her i Grundloven siges noget, der skal kunne dække begge Dele, bruges Ordet „forelægge“, som altsaa skal dække baade fremsætte og forelægge. Den sidste Finesse har jeg aldrig været klar over. Derfor kommer der i Stk. 2 til at staa: „Alle andre Lovforslag og Forslag til Beslutning af Rigsdagen forelægges, for saa vidt ikke andet maatte være bestemt i Grundloven, for Rigsdagens Ting.“ Her kunde man saa sige, at der jo ogsaa er Regeringsforslag, og de *fremsættes*. Men her skal *forelægge* altsaa kunne dække begge Dele.

Medlemmerne vil se, at man her har nummereret Stykkerne. Det er ikke, fordi man tænker sig, at denne Inddeling ogsaa skal findes i selve Grundloven; men det er af Hensyn til de Motiver, der er vedføjet, hvor det kunde være vanskeligt at finde dem, hvis der ikke var en Nummerering, og derfor er Numrene sat i Parentes.

Under Stk. 3 findes den meget vigtige Bestemmelse, at „Den Forenede Rigsdag kan til enhver Tid udtale sig angaaende den af Regeringen førte Politik og hermed i Forbindelse staaende Forhold“. Det aabner den rigest mulige Lejlighed til, at enhver over for Den Forenede Rigsdag kan fremkalde Udtalelser af Rigsdagen angaaende den af Regeringen førte Politik. Samtidig betyder det, at saadanne Udtalelser hermed udelukkes fra de to Tings Forhandlinger, og det vil jeg gerne fremhæve som noget, der er søgt konsekvent gennemført i Ændringsforslagene. Man har ønsket at trække Linierne ganske klart op, og det kommer

særlig til at gøre sig gældende ved Forespørgsler og ved Praksis med Hensyn til Dagsordener. Den nugældende Ordning, som vi kender den i Rigsdagen, er jo den, at man selv under Forhandlinger om en saglig Lov kan afbryde Forhandlingen ved at stille en Dagsorden, som vil være rent politisk, og samtidig kan man stille Forespørgsler, som næsten altid vil munde ud i Dagsordener, hvilket igen vil sige politiske Udtalelser. Man har nu fra Flertallets Side ønsket at bygge Systemet saaledes op, at alle saadanne politiske Udtalelser henvises til Den Forenede Rigsdag, som jo bliver det Forum, hvor politiske Magtafgørelser finder Sted. Man har dermed udskilt alt, hvad der hedder politiske Dagsordener — Dagsordener maa jeg altsaa sige, selv om man ikke har villet bruge Begrebet grundlovsmæssigt, men det er det, der er Meningen — fra de enkelte Tings Forhandlinger og ført det over til Den Forenede Rigsdag. Man vil af de følgende Forslag se, hvorledes dette konsekvent er gennemført. Paa den anden Side har man ikke villet udelukke Muligheden af, at Forespørgsler kan rejses i de enkelte Ting, idet man netop har tænkt sig, at saadanne Forespørgsler, naar de rejses paa rent sagligt Grundlag og besvares sagligt, udmærket godt kan komme til at betyde en Berigelse af Rigsdagens Forhandlinger — blot maa de i saa Fald ikke ende i Dagsordener og antage Karakteren af politiske Udtalelser.

Jeg gaar derefter over til Stk. 4, som handler om de Lovforslag og Forslag til Beslutninger, som fra de to Ting overføres til Den Forenede Rigsdag. Dette gælder dels saadanne, om hvilke der ikke har kunnet opnaa Enighed, og dels saadanne, som har faaet Flertallet imod sig i et af de to Ting. Paa dette sidste Punkt betegner Ændringsforslaget en Udvidelse af Bestemmelsen i Regeringsforslaget, idet man ikke i dette — og for Resten heller ikke i Kommissionen — havde taget Stilling til det Problem, at et Forslag simpelt hen kunde stemmes ned og som nedstemt ikke længere eksisterede, hvorfor der ikke var noget at sende op til Den Forenede Rigsdag. Derfor er der udtrykkeligt brugt den Vending: „Regeringsforslag, der under Behandlingen i Tingene har faaet Flertal imod sig, behandles derefter i Den Forenede Rigsdag.“

Endelig er der Stk. 5, der lyder: „I Den Forenede Rigsdag forhandles Forespørgsler, stillet i et af Rigsdagens Ting og fra dette henvist til Forhandling i denne.“ Det var netop det, jeg før hentydede til.